

Het besef dat we anders moeten leven, begint te gloren

Maaïke van Houten

30-12-12 - 12:00

Herman

Wijffels en Martijn Lampert: 'Materiële vooruitgang is niet meer het hoogste goed'. © Werry Crone.

De economische crisis raakt steeds meer mensen persoonlijk. Ze verliezen hun baan of hebben minder geld te besteden. De crisis tast ook het geloof in een betere toekomst aan.

Op Marktplaats kun je mooie deals sluiten, leuks voor weinig geld

Martijn Lampert

© Werry Crone.

De nieuwe generatie heeft nooit schaarste gekend, de spullen zijn er

Herman Wijffels

Herman Wijffels wil die problemen niet bagatelliseren. Maar de voormalig topman van de Rabobank, voorzitter van de Sociaal Economische Raad en bewindvoerder bij de Wereldbank, ziet ook een andere trend, eentje die hem optimistisch maakt. Met onderzoeksdirecteur Martijn Lampert van Motivaction analyseerde hij stapels onderzoeken naar wat mensen drijft en hoe ze aankijken tegen maatschappelijke ontwikkelingen. Daaruit concluderen ze dat mensen zich instellen op een andere samenleving, waarin materiële vooruitgang niet meer het

hoogste goed is.

Als voormalige aanvoerder van de duurzame top-100 geeft Wijffels toe dat hij die ontwikkeling graag wil zien. Hij is niet neutraal, zegt hij zelf, hij is betrokken. Maar Lampert is er ook: hij levert de wetenschappelijke onderbouwing.

"Ouderen, maar ook specifieke groepen jongeren, ontwikkelen nieuwe waarden", zegt Wijffels. "Zij kijken op een nieuwe manier naar hun leven. Vanuit het bewustzijn dat alles met elkaar is verbonden, realiseren ze zich dat hun persoonlijk gedrag van betekenis is voor het geheel. Ze denken na: neem ik het openbaar vervoer, koop ik een Prius, hoeveel vlees eet ik nog, hoe zijn mijn kleren gemaakt, waar doe ik mijn boodschappen? Motivaction noemt hen de cultureel creatieven, ik noem ze liever de nieuwe realisten. Mensen die ervan uitgaan dat we met de oude manier van denken verderkomen, vind ik illusionisten."

Die nieuwe realisten zijn vast niet de meerderheid?

Martijn Lampert: "De onzekerheid en de zorgen over de economische situatie nemen toe, ook bij de zwijgende meerderheid. Mensen die gericht zijn op het gezin, behoudend in hun waarden, mensen die een beetje vooruit willen komen. Maar het besef dat het anders moet begint ook bij deze moderne burgerij te gloren. Ze zijn actief op Marktplaats, daar kun je mooie deals sluiten, leuke dingen kopen voor weinig geld. Filmpjes en muziek delen is heel gangbaar. Dit delen van spullen gaat toenemen, ook door moderne technologie."

Wijffels: "Je ziet een beweging van bezit naar delen van gebruik. Als ik maar een auto heb als ik hem nodig heb, of een bladblazer of een boor, dan hoef ik die niet zelf te hebben. BMW is daar ook mee bezig, het delen van auto's. Ik meen te zien dat het meer en meer gaat om een comfortabel leven, meer om kwaliteit dan om kwantiteit. Wij wonen hier met drie generaties, mijn zoon en zijn gezin zijn terug uit Nieuw-Zeeland. Wij hebben gezegd: kom hier. Daar zit ook verbondenheid in."

Uw generatie heeft alles bereikt, uzelf woont in een villa met een stuk bos. Nu zegt u tegen jonge mensen: het kan wel wat soberder.

Wijffels: "Ik ben van 1942. Het materieel tekort is lang de drijfveer van ons handelen geweest, wij wilden niet nog eens de jaren dertig meemaken. De nieuwe generatie heeft die schaarste nooit gekend, de spullen zijn er gewoon. Zij zeggen: hoe kunnen we zinvol leven? Er zit een mentaliteit in van zelf doen, van zelfredzaamheid. Het maatschappelijk bestel zit niet lekker meer. Dat is heel wat anders dan dat we jonge mensen voorschrijven dat ze soberder moeten leven. In de onderzoeken zien we dat in de volgende fase van maatschappelijke ontwikkeling het streven naar meer spullen niet meer centraal staat."

Zomers in Zeeland en zelf koken

Mensen stellen zich in op een soberder leven, ze gaan minder shoppen, uit eten en op vakantie. Passen Wijffels en Lampert zelf in die categorie?

Herman Wijffels (70), woont met vrouw en het gezin van zijn zoon in Maarn

Shoppen: "Van alle dingen die je kunt doen heb ik hier de grootste hekel aan."

Uit eten: "Dat is zoals het gaat, als we naar ons vakantiehuisje gaan in Zeeuws-Vlaanderen eten we bij de Zilvermeeuw. In het sterrenrestaurant in Sluis ben ik nog nooit geweest."

Vakantie: "We zijn dan vooral in Zeeland. In februari gaan we naar onze zoon in Shanghai en met hem gaan we wel in een mooi oord zitten."

Martijn Lampert (39), woont met vriendin in Amsterdam

Shoppen: "Ik ben selectiever, ik kijk meer naar de levensduur dan vroeger."

Uit eten: "Doe ik niet vaak, ik hou ervan om zelf te koken."

Vakantie: "Doe ik misschien ook wat minder dan het is geweest."

De Persgroep Digital. Alle rechten voorbehouden.